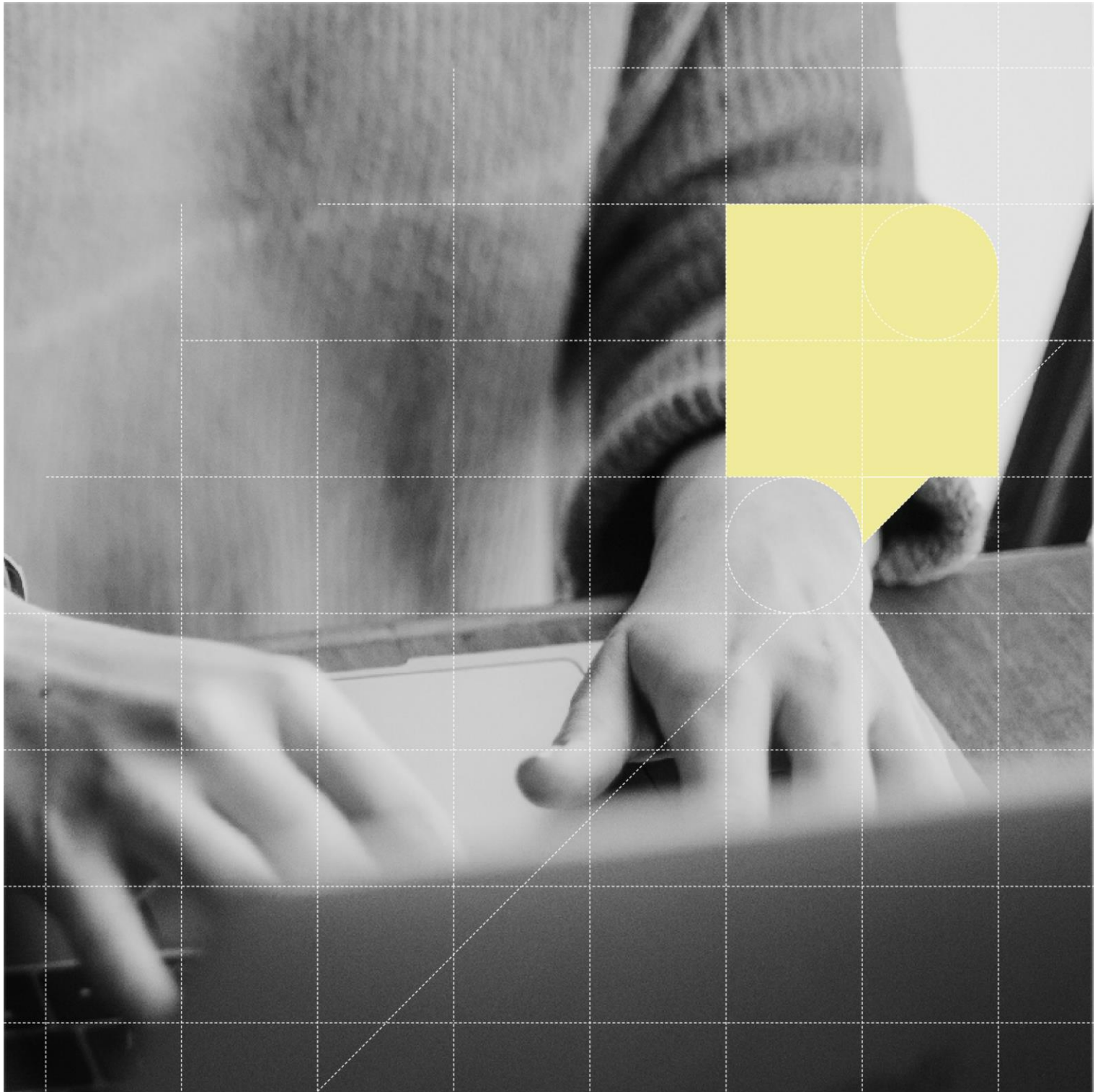

Regelrådets uttalelse

Om: **Endringer i definisjonen av små foretak i regnskapsloven**

Ansvarlig: **Finansdepartementet**

Regelrådets konklusjon: **Utredningen har svakheter**

Finansdepartementet

Deres ref.:
23/4892

Vår ref.:
23/00221

Vår saksbehandler:
Bendik Dalene

Dato:
13.11.2023

Uttalelse

Om: **Endringer i definisjonen av små foretak i regnskapsloven**

Konklusjon: **Utredningen har svakheter**

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Finansdepartementet har sendt på høring forslag om gjennomføring av kommisjonsdirektiv som endrer størrelsesgrensene i regnskapsdirektivet. Endringene er foreslått gjennomført i ny § 1-5 i regnskapsloven.

Regelrådet mener at utredningen har svakheter, jf. utredningsinstruksen pkt. 2-1 og 2-2.

Regelrådet finner det positivt at Finansdepartementet har presentert endringene i terskelverdiene på en oversiktlig måte, basert på virksomhetenes størrelse. Departementet får frem at den største virkningen av forslaget er at mange norske virksomheter vil få lempeligere rapporteringskrav.

Regelrådet mener at det er svakheter i utredningen, hovedsakelig knyttet til utredningen av alternative terskelnivåer for små foretak og konsern. Regnskapsdirektivet gir adgang til å justere terskelnivåene 50 % høyere enn direktivets utgangspunkt for disse foretakskategoriene. Handlingsrommet i direktivet fremstår særlig aktuelt å vurdere i sammenheng med regjeringens forenklingsmål for næringslivet. Regelrådet mener utredningen burde begrunnet hvorfor handlingsrommet ikke i større grad foreslås å benyttes for å bidra til forenklinger for næringslivet.

Regelrådet mener at endringen av definisjonen av små foretak i regnskapsloven bør følges opp med vurdering av om tilsvarende endringer bør gjøres i andre lover som benytter terskelverdier for definisjon av foretaks størrelse, herunder om terskelverdiene i åpenhetsloven bør endres tilsvarende som i regnskapsloven. På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger.

Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Sandra Riise
leder av Regelrådet

1 Om forslaget som er sendt på høring

Finansdepartementet har sendt på høring forslag om endring av definisjonen av små foretak i regnskapsloven. Forslaget justerer terskelverdiene for definisjoner av mikroforetak, samt små, mellomstore og store foretak og konsern.

Verdipapirlovutvalget foreslo i NOU 2023: 15 å ta inn terskelverdiene i regnskapsdirektivet i regnskapsloven. Bakgrunnen for forslaget som nå er sendt på høring er et nytt kommisjonsdirektiv som endrer tersklene i [EUs regnskapsdirektiv \(lenke\)](#). Formålet med forslaget er blant annet å ta hensyn til samlet inflasjon de siste ti år, slik at ikke unødvendig mange bedrifter underlegges strenge regnskapskrav.

2 Regelrådets mandat og prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1. Rådet gir rådgivende skriftlige uttalelser ved høring.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker vi gir uttalelser til.

2.1 Hvorfor Regelrådet har valgt å uttale seg om saken

Om en virksomhet faller innenfor definisjonen «små foretak» i regnskapsloven er avgjørende for hvor omfattende regnskapsplikter virksomheten pålegges. Forslaget til endringer i terskelverdiene i EUs regnskapsdirektiv kan derfor få stor betydning for mange bedrifter. Regelrådet registrerer at regnskapsdirektivet åpner for at terskelverdiene for små foretak og konsern kan settes opp til 50 % høyere enn utgangspunktet i direktivet. Det er dermed også handlingsrom i direktivet. På denne bakgrunn har Regelrådet valgt å uttale seg om denne saken.

3 Regelrådets vurdering av utredningen

Ifølge Regelrådets vedtekter § 2 første ledd skal Regelrådet ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Regelrådets uttalelser tar særlig utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksens punkt 2-1 Minimumskravene til utredning og punkt 2-2 Omfang og grundighet.

3.1 Beskrivelse av problemet og målet med forslaget

Regelrådet registrerer at problem og mål er grundig beskrevet i fortalen til direktivet. Det fremgår av EU-kommisjonens utredning at årsaken til terskelendringene er virkningene av inflasjon. Dette har gjort at flere bedrifter enn det som er hensikten omfattes av rapporteringskravene i regnskapsdirektivet. Videre viser Kommisjonen blant annet til langsiktig plan for EUs konkurransedyktighet. Regelrådet finner det positivt at departementet har inkludert direktivet i høringsnotatet. Regelrådet mener likevel at departementet burde skrevet om bakgrunnen for endringene i direktivet i høringsnotatet, og gjort tydelig rede for departementets syn på

situasjonen i Norge. Dette ville lagt et grunnlag for den etterfølgende vurderingen av alternative tiltak og virkninger av direktivet i Norge.

3.2 Utredning av alternative tiltak

Det fremgår av EUs regnskapsdirektiv artikkel 3 nr. 2 og 5 at det er adgang til å justere direktivets utgangspunkt (terskelnivå) med 50 %. Dette gir et intervall på 57,5–86,25 mill. kr for små foretak og konsern ved fastsettelse av terskelen for balansesum. For nettoomsetning ligger intervallet på 115–172,5 mill. kr. Direktivet åpner ikke for å justere terskelverdien for årsverk.

Terskelnivåene for små foretak og konsern har betydning for hvor mange norske bedrifter som får forenklete krav etter regnskapsloven. Finansdepartementet foreslår at terskelverdien for balansesum settes til 60 millioner kroner og at terskelverdien for nettoomsetning settes til 120 millioner kroner. Regelrådet registrerer at departementet har valgt å legge terskelnivået til direktivets minimumsverdi, justert opp for å få runde beløp. Det er på det rene at den norske kronen for øyeblikket er relativt svak mot euroen sett i et historisk perspektiv. Siden departementet begrunner valgt terskelnivå med nettopp valutakursendringene ville det vært naturlig å si noe om hvilke konsekvenser ulike kursendringer kan ha.

Regelrådet registrerer at et ledd i EUs langsiktige konkurransestrategi er at bedrifter ikke skal rapportere mer enn nødvendig, inkludert regnskapsrapportering. I Norge er det også et uttalt mål at forenklinger skal spare norsk næringsliv for betydelige kostnader. I lys av nasjonal og europeisk utvikling mener Regelrådet at handlingsrommet for forenkling burde vært grundigere utredet. Regelrådet savner at ulike terskelnivåer vurderes i lys av de hensyn som begrunner regnskapsrapportering i utgangspunktet. Regelrådet mener en god ramme for utredningen ville være å vurdere størst mulig grad av forenkling sett opp mot det offentlige behov for regnskapsdokumentasjon. Uten denne vurderingen kan det ikke utelukkes at de foreslåtte terskelverdiene vil medføre mer regnskapsrapportering enn nødvendig. Dersom det finnes informasjon om hvorvidt andre EU-land har vurdert lignende problemstillinger ville det vært naturlig å trekke inn dette i utredningen. Om sammenlignbare land har valgt den samme eller en annen løsning er verdifull informasjon i denne sammenheng.

På denne bakgrunn mener Regelrådet det er en svakhet ved utredningen at det ikke er utredet alternative terskelverdier.

3.3 Beskrivelse av berørt næringsliv

Forslaget til nye terskelnivåer får betydning for et betydelig antall norske virksomheter på tvers av næringer. Regelrådet registrerer at departementet hevder de ikke har kunnet fastslå hvor mange som vil defineres som små foretak etter de nye terskelverdiene. Regelrådet mener det må forventes at departementet kan vise til denne informasjonen i en utredning. Eksempelvis kan Statistisk sentralbyrå bistå med en sammenstilling av slik informasjon. For bærekraftsrapporteringen sin del viser departementet til NOU 2023: 15, hvor berørt næringsliv er grundig beskrevet.

3.4 Utredning av virkninger for næringslivet

Regelrådet finner det positivt at departementet redegjør kvalitativt for virkningene for næringslivet. Regelrådet registrerer at departementet beskriver virkningene av forslaget til terskelverdier for små foretak og konsern på 60 og 120 mill. kr for balansesum og nettoomsetning. Regelrådet savner en vurdering av virkningene også for de andre terskelverdiene innenfor handlingsrommet på inntil 50 prosent oppjustering fra direktivets utgangspunkt.

Det er på det rene at en økning av terskelverdiene vil gi redusert tilgang på regnskapsopplysninger. Departementet kunne sagt noe om betydningen av reduksjonen i informasjon som forslaget medfører for investorer og andre private og offentlige aktører som benytter slik informasjon. Som det fremgår av EU-kommisjonens utredning må terskelnivået heller ikke settes for lavt, slik at flere virksomheter enn nødvendig underlegges rapporteringskrav. Utredningen burde vurdert disse konsekvensene grundigere.

3.5 Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Regelrådet finner det positivt at departementet viser til når det forventes at EU-regelverket trer i kraft.

Regelrådet registrerer at det ikke foreslås endringer i åpenhetsloven § 3 første ledd bokstav a. Etter Regelrådets vurdering er det uheldig at definisjonen av store foretak har ulikt innhold i regnskapsloven og åpenhetsloven. Regelrådet mener at endringen av definisjonen av små foretak i regnskapsloven bør følges opp med vurdering av om tilsvarende endringer bør gjøres i andre lover som benytter terskelverdier for definisjon av foretaks størrelse, herunder om terskelverdiene i åpenhetsloven bør endres tilsvarende som i regnskapsloven.

4 Prinsipper for god regulering av næringslivet

Regelrådet skal følge den faglige utviklingen og praksis på områdene regelforenkling og regulering, og gi informasjon og generell veiledning som fremmer effektiv regulering, jf. vedtektene § 2 fjerde ledd. I dette arbeidet ser Regelrådet blant annet til bestep praksis i Norge og arbeidet med god regulering i andre land. Regelrådet ser også hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen punkt 3-1.

4.1 Involvering av berørt næringsliv i regelverksprosessen

Det fremgår ikke av høringsnotatet at berørt næringsliv har vært involvert i regelverksprosessen. Det er en fordel å involvere berørt næringsliv i utredningsprosessen da disse kan gi nyttige innspill som øker kvaliteten på beslutningsgrunnlaget.

4.2 Forenkling for næringslivet

Forslaget innebærer forenkling for næringslivet. Samtidig vil mange norske virksomheter befinne seg rundt det foreslåtte terskelnivået. Dersom terskelnivået legges unødvendig lavt blir konsekvensen at flere norske bedrifter går glipp av forenklinger. Siden det er handlingsrom i direktivet når det gjelder de øvre grensene, mener Regelrådet at dette bør utredes grundigere for å finne rimelige terskelverdier som ikke pålegger bedrifter unødvendige rapporteringskrav. I denne saken er det mulig å sette terskelverdiene høyere. Regelrådet savner en vurdering av dette. Som

et ledd i god regulering av næringslivet må utredningene være grundige nok til at de berørte har tillit til regelverksprosessen. Det vil si at utredningen må vurdere handlingsrommet og at foreslått terskelnivå må være godt begrunnet.

5 Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Det er positivt at forslaget gir forenklinger for næringslivet. Det nasjonale handlingsrommet som muliggjør ytterligere forenkling er ikke vurdert. Det er derfor uvisst om det valgte terskelnivået vil medføre mer regnskapsrapportering enn det som er nødvendig.